

Vergaderjaar 2021–2022

21 501-02

Raad Algemene Zaken en Raad Buitenlandse Zaken

36 045

Situatie in de Oekraïne

Nr. 2483

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 4 mei 2022

Hierbij bied ik u de geannoteerde agenda aan van de Raad Buitenlandse Zaken van 16 mei 2022.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
W.B. Hoekstra

GEANNOTEEERDE AGENDA RAAD BUITENLANDSE ZAKEN VAN 16 MEI 2022

Op 16 mei 2022 vindt de Raad Buitenlandse Zaken (RBZ) plaats in Brussel. De Minister van Buitenlandse Zaken is voornemens hieraan deel te nemen. Op de agenda staan als volle agendapunten de Russische agressie tegen Oekraïne en de Westelijke Balkan, en onder Current Affairs een terugkoppeling van het bezoek van de Hoge Vertegenwoordiger (HV), Josep Borrell, aan Latijns-Amerika. Voorafgaand aan de RBZ vindt een bijeenkomst van het EU-Canada *Joint Ministerial Committee* plaats. Tijdens de lunch vindt een informele uitwisseling plaats met de ministers van Buitenlandse Zaken van de zes Westelijke Balkanlanden.

Russische agressie tegen Oekraïne

De Raad zal spreken over de voortdurende Russische agressie tegen Oekraïne. Het kabinet blijft zich inzetten voor maximale steun aan Oekraïne en maximale druk op Rusland, inclusief door het verhogen van de sanctiedruk op Rusland. Tijdens de Raad zal Nederland daarom pleiten voor aanvullende sanctiemaatregelen, waarbij alle opties wat het kabinet betreft op tafel liggen.

Naar verwachting zal de Raad ook stilstaan bij de Europese steun aan Oekraïne, zowel op de korte termijn als in het kader van de wederopbouw van een democratisch Oekraïne. Hoewel de oorlog in Oekraïne nog in volle hevigheid woedt, zet het kabinet zich in voor een tijdige voorbereiding van de wederopbouw. Het kabinet zal zich inzetten voor een coördinerende rol van de EU bij de wederopbouw van Oekraïne, in nauwe samenwerking met andere internationale actoren.

Het kabinet zal daarnaast ook aandacht blijven vragen voor het belang van onderzoek naar schendingen van het humanitaire oorlogsrecht in Oekraïne, verzamelen van bewijs voor gebruik in toekomstige rechtszaken en coördinatie van verschillende *accountability* initiatieven. Deze initiatieven dienen aan te sluiten bij de behoefte van het Internationaal Strafhof en Oekraïne zelf.

Westelijke Balkan

In lijn met de afspraak om op regelmatige basis de ontwikkelingen in de Westelijke Balkan te bespreken staat de regio op de agenda tijdens de RBZ en zal tijdens de lunch een informele uitwisseling plaatsvinden met de Ministers van Buitenlandse Zaken van Albanië, Bosnië-Herzegovina, Kosovo, Montenegro, Noord-Macedonië en Servië. De bespreking in de Raad is een vervolg op de discussie over de Westelijke Balkan tijdens de RBZ van november 2021. De Raad zal naar verwachting stil staan bij de gevolgen en de reactie van de landen in de Westelijke Balkan op de geopolitieke ontwikkelingen in Europa, de invloed van derde landen zoals Rusland en China en de politieke ontwikkelingen in Bosnië-Herzegovina. Het kabinet blijft zich inzetten voor het tegengaan van de verdieping van etnische tegenstellingen en acties gericht op afscheiding die de eenheid in Bosnië-Herzegovina ondermijnen. Het kabinet blijft zich zowel bilateraal als multilateraal inzetten voor Europese maatregelen, inclusief de mogelijkheid van persoonsgerichte sancties, die ingezet kunnen worden om het Bosnisch-Servisch leiderschap van de voorgenomen acties te weerhouden.

Het kabinet blijft belang hechten aan samenwerking met en tussen de Westelijke Balkan-landen op het terrein van de rechtsstaat, connectiviteit, migratie, veiligheid, stabiliteit en klimaat. Daarnaast acht het kabinet het van belang om de gevolgen van de oorlog in Oekraïne op de stabiliteit, de economische ontwikkeling en energiezekerheid in de regio, nauwgezet te

volgen en daar adequaat op reageren. Het kabinet vindt het daarnaast van belang dat de EU landen in de Westelijke Balkan ondersteunt bij het tegengaan van cyberaanvallen en desinformatie.

Current Affairs

Bezoek van HV Borrell aan Latijns-Amerika

Tijdens de RBZ zal de HV verslag uitbrengen van zijn bezoek aan Chili en Panama van 27 april tot 1 mei jl. Naast verschillende bilaterale afspraken voerde de HV gesprekken met het Centraal-Amerikaanse Integratiesysteem (SICA) en de Caribische Gemeenschap (CARICOM) en woonde een gezamenlijke bijeenkomst van beide organisaties bij. Tijdens deze bijeenkomsten sprak de HV onder meer over de Russische agressie tegen Oekraïne en heeft hij aandacht gevraagd voor het belang van de rechtsstaat.

Het kabinet hecht waarde aan dit bezoek van de HV, ook vanuit de optiek van het Koninkrijk, omdat het past bij de wens van de Unie om de relaties tussen de EU en Latijns-Amerika en het Caribisch gebied (LAC-regio) verder te intensiveren. De LAC-regio is van strategisch belang voor Europa, onder meer vanwege gedeelde waarden en samenwerking in internationale fora, de aanwezigheid van belangrijke grondstoffen, klimaat en intensieve historische en maatschappelijke banden. Daarnaast is er veel samenwerking op het terrein van democratisering, mensenrechten en het bestrijden van de georganiseerde misdaad en ondermijning. Juist in een periode waarin de geopolitieke panelen in beweging zijn, is het van groot belang de banden met deze regio te bestendigen. Dit bezoek van de HV draagt daar aan bij.

Verzoek Vaste Kamercommissie Buitenlandse Zaken t.a.v. sancties tegen Rusland en Belarus

Het kabinet komt in deze brief tegemoet aan het verzoek van de Vaste Kamercommissie voor Buitenlandse Zaken gedurende de procedurevergadering van 21 april jl. om in te gaan op i) de lijst met concrete suggesties voor verdere sancties en acties van de internationale gemeenschap zoals aangedragen door de Oekraïense parlementaire delegatie die op 21 april jl. met de commissie heeft gesproken, en ii) de opmerkingen van de Belarussische oppositieleider Svetlana Tichanovskaja over sancties richting Belarus, en specifiek dat de Centrale Bank van Belarus zou zijn uitgezonderd van de sancties die voor haar land gelden.

Het kabinet heeft de lijst met suggesties van de Oekraïense parlementaire delegatie ontvangen. In het belang van de effectiviteit van aanvullende sanctiemaatregelen en acties, evenals de aard van de lopende gesprekken binnen de EU en met andere internationale partners over deze maatregelen, acht het kabinet het niet raadzaam om uitgebreid in te gaan op alle individuele suggesties uit deze lijst. Nederland zet zich binnen de EU actief in om de sancties tegen Rusland verder te verzwaren, om daarmee de prijs die Rusland betaalt voor de agressie tegen Oekraïne nog hoger te maken en de capaciteit tot het voeren of uitbreiden van oorlog door Rusland in te perken. Wat het kabinet betreft liggen daarom alle opties voor aanvullende sanctiemaatregelen op tafel, inclusief op het gebied van energie. Nederland is ook voorstander van het voorbereiden van aanvullende financiële sancties, inclusief maatregelen tegen Russische banken, en pleit onder meer voor het instellen van meer individuele sancties tegen Russische oligarchen, politiek en militair verantwoordelijken, en hun gezinsleden. Ook is Nederland met EU-partners en andere internationale partners in gesprek over de mogelijkheden tot confiscatie van bevroren tegoeden en economische middelen. Bij het voorbereiden van aanvullende sanctiemaatregelen is het belangrijk rekening te houden

met de leveringszekerheid van energie in de EU en het behouden en uitdragen van EU-eenheid. Het kabinet wil benadrukken dat de inzet ten aanzien van de Russische invasie in Oekraïne ongewijzigd blijft: zo stevig mogelijke maatregelen tegen Rusland en zoveel mogelijk steun aan Oekraïne, zowel bilateraal als vanuit de EU en in nauwe samenwerking met internationale partners en organisaties.

Als reactie op de betrokkenheid van Belarus bij Ruslands niet-uitgelokte en ongerechtvaardigde militaire invasie in Oekraïne heeft de EU verschillende sanctiemaatregelen genomen bovenop het al geldende sanctiepakket tegen Belarus. Het betreft hier onder meer individuele en economische sancties, handelsbeperkingen, een SWIFT-verbod voor diverse Belarussische banken en een verbod op transacties in verband met het beheer van reserves en activa van Centrale Bank van Belarus. De Centrale Bank van Belarus is dus niet uitgezonderd van de sancties. Nederland zet er in EU-verband op in om het regime van Loekasjenko in Belarus met gerichte sancties verder onder druk te zetten. Het kabinet zal zich waar nodig blijven inzetten voor het dichteren van mazen in bestaande sanctiemaatregelen tegen Belarus.